

Pozdravljeni!

Poletno izdajo Eurodesk novic smo namenili tretji prednostni temi programa Mladi v akciji v letu 2012: **šport** kot sredstvo za spodbujanje zdravega načina življenja, socialne vključenosti in aktivne udeležbe mladih v družbi.

Na prvi strani si lahko ogledate povzetek glavnih evropskih politik, smernic in raziskav na področju športa, njegove povezanosti s prostovoljnimi udejstvovanjem in vlogo športa v družbi nasploh.

Na osrednjih straneh si lahko ogledate, na kakšne načine se športne aktivnosti uporabljajo v EU programih Mladi v akciji in Evropa za državljane, predvsem z vidika vključevanja, ter kakšno vlogo naj bi imel šport v predlaganem prihodnjem programu Erasmus for All.

Na zadnji strani pa predstavljamo druge mednarodne organizacije in njihove programe, ki podpirajo uporabo športa kot sredstvo za večjo družbeno povezanost, za spodbujanje prostovoljstva in vključevanja.

Vaš Eurodesk

Pregled evropskih politik na področju družbene vloge športa

V tem poglavju si lahko ogledate kratek pregled glavnih evropskih aktivnosti, dokumentov, raziskav in pobud, namenjenih spodbujanju in prepoznavanju družbene vloge športnih aktivnosti, predvsem na področju mladine – pa naj bo to spodbujanje prostovoljstva ali učenja ali pa socialno vključevanje ter preprečevanje rasizma in diskriminacije. Šport v povezavi s svojo družbeno vlogo je v evropskih dokumentih prvič omenjen leta 1997 v Deklaraciji o športu, prilogi Amsterdamski pogodbi. V njej je poudarjen družben pomen športa, še posebej njegov pomen pri oblikovanju identitet in povezovanju ljudi. www.europarl.europa.eu/topics/treaty/pdf/amst-en.pdf

Evropsko leto izobraževanja skozi šport 2004

Leto 2004 je Evropska komisija razglasila za Evropsko leto izobraževanja skozi šport. Cilj Evropskega leta izobraževanja skozi šport je bil spodbuditi partnerstvo med izobraževanjem in športom, z namenom promocije izobraževalne in družbene vrednosti športnih aktivnosti. Več informacij o Evropskem letu izobraževanja skozi šport: http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/sport/l35008_en.htm

Bela knjiga o športu

Evropska komisija je leta 2007 predložila Belo knjigo o športu. Splošni cilj te pobude je začrtati strateško usmerjenost vloge športa v Evropi, spodbuditi razprave na teme, povezane s športom, izboljšati prepoznavnost športa v procesu oblikovanja politike EU in osveščati javnost o potrebah in posebnostih športnega sektorja.

V Beli knjigi je šport obravnavan iz različnih perspektiv: vloga športa v družbi, ekonomski vidik športa, organizacija športa in nadaljnji ukrepi na področju športa. Med družbenimi vlogami so predstavljeni tudi s športom povezani ukrepi in uporaba programov, kot sta Mladi v akciji in Evropa za državljane na naslednjih področjih:

- spodbujanje vloge športa na področju izobraževanja in usposabljanja,
- spodbujanje prostovoljnega dela in aktivnega državljanstva skozi šport,
- izkoriščanje potenciala športa za socialno vključenost, integracijo in enake možnosti,
- boljša zaščita in učinkovitejši boj proti rasizmu in nasilju.

Belo knjigo o športu si lahko ogledate na:

http://ec.europa.eu/sport/documents/wp_on_sport_sl.pdf

Aktualno: Razpis Evropske komisije „Evropsko partnerstvo za šport“

Marca letos je Evropska komisija objavila razpis „Evropsko partnerstvo za šport“, katerega glavni cilj je priprava prihodnjih ukrepov EU na tem področju. Razpis spodbuja mednarodne projekte javnih organov ali nepridobitnih organizacij, da preizkusijo omrežja in dobre prakse v športu na različnih, s

športom povezanih področjih, med drugim ozaveščanje o učinkovitih načinih spodbujanja športa na občinski ravni ter mednarodna lokalna športna tekmovanja med sosednjimi regijami in državami članicami. Upravičeni vlagatelji so javni organi in nepridobitne organizacije, ki morajo imeti pravni status in sedež v eni od držav članic EU.

Rok za prijavo je 31. julij 2012!

Več informacij je na voljo na:

http://ec.europa.eu/sport/news/20120417-2012-call-for-proposals_en.htm

Raziskave o športu, prostovoljstvu in aktivnem državljanstvu

Konec leta 2009 je bila izvedena Eurobarometrova raziskava o športu in fizični aktivnosti. Rezultati so pokazali, da se večina evropskih državljanov vsaj enkrat tedensko ukvarja s katero od športnih aktivnosti.

Raziskava je med drugim pokazala, da večina anketirancev meni, da je šport potencialno orodje za boj proti vsem vrstam diskriminacije in tudi sredstvo za vključevanje priseljenskih skupnosti.

V Sloveniji se v povprečju v prostovoljske aktivnosti na področju športa vključuje več ljudi kot je povprečje v EU, in sicer v Sloveniji ta odstotek znaša 14 % anketiranih, v primerjavi s 7 % anketiranih v celotni Evropski uniji.

Celotno poročilo je na voljo na:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_en.pdf

Ob Evropskem letu prostovoljstva 2011 je bila izvedena raziskava o prostovoljstvu v EU, ki je med drugim pokazala, da je področje športa že sedaj najbolj priljubljeno področje prostovoljstva – kar 34 % vseh prostovoljcev deluje na področju športa.

Raziskavo »Prostovoljstvo v številkah«, si lahko ogledate na:

www.eurodesk.si/aktivnosti/evropsko-leto/#c6968

V prvem Poročilu EU o mladih, ki ga je Evropska komisija izdala leta 2009, so izsledki raziskave pokazali, da je največ mladih, ki so bili aktivno vključeni v dejavnosti organizacij, bilo vključenih v aktivnosti športnih oz. rekreativnih skupin (nad 20 %).

Poročilo si lahko ogledate na:

http://ec.europa.eu/youth/documents/youth_report_final.pdf

Več informacij o evropskih politikah na temo športa najdete na:

http://ec.europa.eu/sport/index_en.htm

in

www.euractiv.com/sports/sport-social-inclusion-links dossier-188337

Šport in dejavnosti na prostem v programu Mladi v akciji

Uporaba športnih aktivnosti kot sredstva za spodbujanje zdravega načina življenja, socialne vključenosti in aktivne udeležbe mladih v družbi je v

letu 2012 ena izmed prednostnih nalog programa Mladi v akciji, kar pomeni, da imajo v letošnjem letu prednost pri sprejemu projekti na to temo.

Uporaba športa v okviru programa Mladi v akciji je v Beli knjigi v športu, ki jo je Evropska komisija objavila julija 2007, omenjena večkrat, in sicer na področjih, povezanih z družbeno vlogo športa.

V njej je zapisano, da naj države članice s programom Mladi v akciji preko mladinskih izmenjav in prostovoljstva spodbujajo mlade k prostovoljnemu delu na področju športa. Posebnost, povezana s športnimi organizacijami pri programu Mladi v akciji je ta, da so upravičeni prijavitelji projektov Evropske prostovoljne službe lahko tudi pridobitne organizacije, ki organizirajo dogodke na področju športa – takšne organizacije projekte prijavijo na Izvajalsko agencijo, prav tako se na Izvajalsko agencijo prijavlja projekte, povezane z velikimi mednarodnimi športnimi dogodki. Pri mladinskih izmenjavah pa je potrebno biti pozoren na to, da mladinska izmenjava ni zasnovana kot športno tekmovanje kot tako.

Nadalje Komisija v Beli knjigi o športu državam članicam predlaga, da v programu Mladi v akciji izkoristijo potencialne športa za socialno vključenost, integracijo in enake možnosti ter uporabijo program pri preprečevanju rasizma in nasilja v športu.

Uporabne informacije in nasvete o tem, kako uporabljati različne športne aktivnosti, zunanje aktivnosti in izkustveno učenje kot način privabljanja dela in delati z mladimi z manj priložnostmi najdete v publikaciji "Fit for life", ki jo je izdal SALTO-YOUTH Inclusion resource centre. Namen publikacije je informirati mladinske delavce, mladinske voditelje in evropske institucije o vrednosti športa kot izobraževalnega orodja za ciljno skupino mladih z manj priložnostmi. V publikaciji je predstavljena povezava med športom in mladinskim delom, opisana je ciljna skupina publikacije (mladi z manj priložnostmi) in na kakšne načine lahko šport kot metoda vodi k njihovemu vključevanju. Opisane so koristi športa kot metode in na katere ovire lahko naletimo pri uporabi teh metod. Na koncu so še opisane tudi različne metode, kot so igre v bazenu, vrste pohodništva, ulični nogomet ...

www.salto-youth.net/rc/inclusion/inclusionpublications/inclusionforall/fitforlife/

Mladinski delavci se lahko udeležijo podpornih aktivnosti, ki uporabljajo športne aktivnosti in aktivnosti na prostem kot metodo dela, ali so namenjene razvoju spretnosti vodenja tovrstnih aktivnosti. Ena izmed takih aktivnosti je usposabljanje o uporabi aktivnosti na prostem kot orodja za razvoj veščin vodenja „Outdoor brings more!“, ki bo potekalo od 1. do 7. septembra 2012, v mestu Hilversum na Nizozemskem. Morebitna nova razpisana usposabljanja na temo športnih aktivnostih slovenske nacionalne agencije programa Mladi v akciji lahko spremljate na www.mva.si/mladi-v-akciji/aktualni-razpisi/, ostala usposabljanja za mladinske delavce pa lahko iščete v Evropskem koledarju usposabljanj: www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/.

Primeri projekta Mladi v akciji na temo športa:

»MOVE IT« Mladinska izmenjava Vzgojno-izobraževalnega zavoda Višnja Gora

VIZ Višnja Gora je institucija za mlade od 14 do 18 let s čustvenimi in vedenjskimi motnjami. Ti mladostniki se v formalnem okolju težko učijo, kajti imajo negativne in neprijetne izkušnje z izobraževalnim procesom in šolo, zato je neformalno učenje, posebej takšno, ki je povezano z aktivnostmi in športom (da jim ni potrebno sedeti pri miru) zanje najprimernejše. Mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami se najbolje učijo preko aktivnosti, kar jim je bilo omogočeno preko projekta MOVE IT.

Na mladinski izmenjavi je sodelovalo 35 mladih iz Slovenije, Finske, Belgije, Francije in Poljske. Osrednja tema je bila izobraževanje preko športa in aktivnosti na prostem, ki je mladostnikom s čustvenimi in vedenjskimi motnjami zelo blizu. Osrednja vsakodnevna aktivnost je bilo smučanje v dopoldanskem času, v popoldanskem času pa so potekale delavnice po principu gestalt psihologije.

Preko aktivnosti na prostem so mladi spoznavali in doživljali čutne zaznave. Z gibanjem so prepoznavali in doživljali medsebojno povezanost med fizičnim in psihičnim počutjem – po načelu zdrav duh v zdravem telesu. Preko delavnic izkustvenega gledališča, govorce telesa, ravnotežja, zaupanja, iger vlog idr. so spoznavali čustva, svoje odzive nanje, odzive so ocenjevali in neprimerne oz neučinkovite skušali spremeniti ali nadomestiti, česar so se učili tudi drug od drugega. Mladostniki s čustvenimi in posledično vedenjskimi motnjami so se na ta način osebno razvijali, naučili pa so se tudi bolj socializiranega učenja, zaradi česar so izboljšali svoje zaposlitvene možnosti. Dodano vrednost projektu prinaša dejstvo, da so mladi udeleženci sodelovali v celotnem procesu projekta, tudi v fazi priprave. Vsak skupina mladih je namreč razmišljala o svojih potrebah in željah (kaj jim manjka, da bi lahko bili bolj uspešni, in kje še lahko napredujejo), ter se pogovorili o tem, kako lahko to najučinkoviteje dosežejo – na način je bila rojena projektna ideja. V času aktivnosti je vsak dan potekala evalvacija, po zaključeni aktivnosti pa so mladinski delavci še naprej spremljali napredek in uporabo pridobljenih veščin.

Seminar »Srečati, doživeti in raziskovati naravo v izobraževanju«

Center šolskih in obšolskih dejavnosti Ljubljana je s partnerji iz Češke, Nemčije, Danske, Finske, Islandije, Irske, Norveške, Poljske, Švedske in Velika Britanija septembra 2010 s podporo programa Mladi v akciji izvedel seminar z naslovom Srečati, doživeti in raziskovati naravo v izobraževanju. Seminar je bil namenjen povezovanju formalnega in neformalnega izobraževanja na podlagi aktivnosti v naravi. To je nadaljevanje projektov, ki se odvijajo v okviru evropske mreže organizacij, ki se ukvarjajo s poučevanjem na prostem (outdoor education) in jih združuje evropska organizacija European Institute of Outdoor Education.

Na seminarju so se zbrali praktiki in akademiki iz Evrope, ki so zainteresirani za poučevanje na prostem in izkustveno učenje, povezano s formalnim izobraževanjem ali neformalnim delom z mladino v naravi. Udeleženci so preko različnih evropskih perspektiv izmenjali ideje, dogodke, metode in izkušnje pri outdoor education v formalnem in neformalnem učenju, določili primere dobre prakse ter kritično razmišljali in razpravljali o vodilni temi. Na srečanju so raziskovali različne načine, cilje in pristope uporabe narave in športnih dejavnosti pri učenju na prostem. Omogočeno je bilo izmenjavanje izkušenj med državami, pri čemer sta izobraževanje in podpora strokovnjakov na zelo visoki ravni. Na podlagi seminarja je nastal tudi zbornik, ki si ga lahko ogledate na: http://www.csod.si/uploads/file/Mednarodna%20konferenca/Zbornik%202010_4.pdf

Šport in dejavnosti na prostem v programu Evropa za državljane

Športne aktivnosti so uporabna metoda tudi pri doseganju ciljev programa Evropa za državljane, kot so krepitev strpnosti in medsebojnega razumevanja skozi medkulturni dialog in spoznavanje kulturne raznolikosti, razvijanje občutka skupne identitete in razvijanje državljanstva Evropske unije.

Športne aktivnosti so predvsem učinkovito orodje, kako k sodelovanju v mednarodnih občinskih projektih pritegniti širšo lokalno skupnost, predvsem mlade ter različna ljubiteljska športna društva, z različnimi športnimi dogodki pa lahko tudi popestrimo program mednarodnega projekta.

V Beli knjigi o športu (julij 2007) je Evropska komisija zapisala, da bo med drugim spodbujala prostovoljno delo in aktivno državljanstvo s podporanjem množičnega športa v okviru programa Evropa za državljane ter spodbujala uporabo programa Evropa za državljane za prispevanje k preprečevanju in boju proti nasilju in rasizmu v športu.

Primer projekta Evropa za državljane: Igre prijateljstva 2012

Mesto North Tyneside v Veliki Britaniji bo ob Olimpijskih in Paraolimpijskih igrah, ki bodo potekale letos v Londonu, gostilo posebne Igre prijateljstva 2012, projekt podprt s strani programa Evropa za državljane. V projektu, bo sodelovalo 8 partnerjev iz šestih držav programa Evropa za državljane, med njimi tudi občina Kočevje iz Slovenije. Poleg njih bodo v projektu sodelovale tri partnerske občine iz Nemčije in po ena partnerska občina iz Poljske, Hrvaške, Francije in Litve.

V okviru projekta bodo mladi načrtovali, razvijali in vodili športne igre, na osnovi modela "Nacionalnega prostovoljskega programa uličnih iger". Izkušeni prostovoljci bodo organizirali serijo delavnic in praktičnih predstavitev, tako bodo udeleženci projekta pridobili spretnosti in izkušnje za organizacijo in izvedbo neformalnih in vključujočih športnih aktivnosti, kot je ulični nogomet, tudi v svojem domačem okolju in tako zagotovili dolgoročnejši učinek projekta. Poleg tega bo projekt Igre prijateljstva v duhu evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijskega sodelovanja povezal mlajše in starejše generacije z uporabo različnih zabavnih praktičnih aktivnosti in razprav.

Druge primere izvedenih projektov slovenskih prijaviteljev v program Evropa za državljane, si lahko ogledate v galeriji projektov, na povezavi www.ezd.si/ogledalo/galerija-projektov, tako da izberete tematiko "šport".

Šport v predlogu programa Erasmus for All

V predlogu prihodnjega programa EU na področju izobraževanja, usposabljanja, mladih in športa »Erasmus for All« je športu namenjen poseben ukrep. Predlagano je, da bi se ukrep osredotočal na krepitev dobrega upravljanja in baze znanja na področju športa v EU, spodbujanje telesne aktivnosti, ki izboljšuje zdravje, izkoriščanje možnosti športa za spodbujanje socialne vključenosti, spodbujanje dvojne poklicne poti s kombiniranjem izobraževanja in usposabljanja športnikov ter reševanje problema nadnacionalnih težav, kot so nedovoljena poživila, vnaprejšnji dogovori o rezultatih, nasilje, rasizem in nestrpnost.

Predlog programa »Erasmus for All« si lahko ogledate na: http://ec.europa.eu/education/erasmus-for-all/doc/com_sl.pdf

Mednarodne organizacije, ki delujejo na področju družbene vloge športa

FARE – z nogometom proti rasizmu

Mreža FARE v okviru akcijskega tedna vsako leto ponuja finančno podporo projektom na lokalni ravni, ki se dotikajo lokalnih problemov v nogometnih klubih in skupnostih. FARE akcijski teden združuje podpornike, klube in vse, ki se soočajo z rasizmom, da le to postane stvar preteklosti. Namen akcijskega tedna »z nogometom proti rasizmu v Evropi« je povečati ozaveščenost javnosti o problemih rasizma in izključenosti. Prvi akcijski teden je potekal leta 2001 kot manjša kampanja v devetih državah, danes pa je to ena največjih športnih aktivnosti proti rasizmu.

Akcijski teden 2012 bo potekal od 16. do 31. oktobra 2012!

Več o tem, kako se lahko vključite, najdete na: www.farenet.org

SPIN – mreža za vključevanje preko športa

Namen mreže SPIN je spodbujati vključenost migrantov in beguncev preko priljubljenih športnih aktivnosti. Projekt SPIN združuje mešanico izkušenih nacionalnih ključnih akterjev na področju boja proti izključenosti in diskriminaciji v športu. Projekt sofinancira Evropska komisija v okviru pripravljane akcije na področju športa.

www.sportinclusion.net

ENGSO Youth – športna organizacija Evropskega mladinskega foruma

ENGSO Youth je mladinska organizacija, ki deluje znotraj organizacije ENGSO (evropska nevladna športna organizacija) in je prva mladinska organizacija, ki predstavlja področje športa med člani Evropskega mladinskega foruma. Cilj organizacije je predstavljati interese mladih, starih manj kot 35 let, ki se ukvarjajo s področjem športa v Evropi in dosegati, spodbujati in podpirati izvajanje smernic krovne organizacije ENGSO na področju športa otrok in mladih. Organizacija spodbuja šport, zdravje in participacijo otrok in mladih, kot tudi prostovoljstvo in mednarodno sodelovanje v športnem sektorju. www.youth-sport.net

ISCA – International Sport and Culture Association

Mednarodna zveza organizacij, ki delujejo na področju športa in kulture je globalna platforma, ki povezuje organizacije, dejavne na področjih športa za vse, rekreativnega športa in fizične aktivnosti. Nastala je leta 1995 in je danes globalni akter, ki sodeluje z 130 organizacijami članicami, mednarodnimi nevladnimi organizacijami, in deležniki v javnem in zasebnem sektorju in tako zastopa raznoliko skupino ljudi, aktivnih na področjih mladih, športa in kulture.

www.isca-web.org/english/aboutisca

Organizacija in nagrade Mir in šport

Namen organizacije Mir in šport je doseganje trajnostnega miru po vsem svetu. S tem namenom organizacija promovira strukturirane športne aktivnosti, kot sredstva za izobraževanje mladih in omogočanja družbene stabilnosti ter dialoga med skupnostmi. Od leta 2008 podeljuje nagrade Mir in šport, katerih namen je nagraditi športne pobude in posameznike, ki s športnimi aktivnostmi prispevajo k miru in družbeni stabilnosti v svetu, na področjih, ki se soočajo z revščino, konflikti ali pomanjkanjem družbene povezanosti.

Nagrade bodo letos podeljene v sedmih kategorijah, prijave pa morajo biti oddane v angleščini ali francoščini.

Rok za prijavo je 31. avgust 2012!

Več informacij je na voljo na:

www.peace-sport.org/overview/awards-presentation.html

Kontakt

EURODESK Slovenija
ZAVOD MOVIT
Dunajska 22, SI-1000 Ljubljana
Tel.: 01 430 47 48
Fax: 01 430 47 49
Skype: [eurodeski](https://www.skype.com/name/contacts/eurodeski)
E-pošta: info@eurodesk.si
Splet: www.eurodesk.si

Eurodesk je brezplačni infoservis Evropske komisije, namenjen informiranju mladih in tistih, ki delajo z mladimi, o možnostih, ki jih ponujajo različne evropske ustanove in mednarodne organizacije na področju izobraževanja, usposabljanja, kulture, mobilnosti mladih, mladinskega informiranja in drugih tematik, zanimivih za mlade.

Novice so na voljo tudi v elektronski obliki na spletni strani www.eurodesk.si/ogledalo/publikacije, kjer se nanje lahko tudi naročite. Objavljene informacije so izključno informativne narave. Pri nadaljnjem posredovanju teh informacij vas prosimo, da navedete vir. Publikacija je narejena s pomočjo Evropske komisije in Urada RS za mladino. Vsebinska publikacija je izključno odgovornost izdajatelja ter v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Kolofon

Izdajatelj: ZAVOD MOVIT,
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
Za izdajatelja: Janez Škulj
Naklada: 1500 izvodov
Letnik: 2012
Prispevke zbrali in uredili: Tinkara Bizjak Zupanc, Živa Mahkota
Oblikovanje: Argos Media d.o.o.
Tisk: Tiskarna Oman
Fotografije: Arhiv ZAVOD MOVIT, Shutterstock Images, Dreamstime
URL publikacije: <http://www.eurodesk.si/ogledalo/publikacije/>
ISSN 1855-6213

Aktivno staranje in solidarnost med generacijami

Leto 2012 je Evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti, ki ponuja priložnost za razmislek o izzivih, ki jih prinaša dejstvo, da se naša življenjska doba daljša: kako ostati delovno aktiven in predajati izkušnje, kako ostati aktiven v družbi, kaj lahko od starejših pridobijo mlajše generacije, kako krepi solidarnostno vez med generacijami ...

Z natečajem želi Zavod Movit spodbuditi organizacije in posameznike, da s fotografijami ali video posnetki predstavijo svoja videnja, razmišljanja in opažanja, povezana s temo aktivnega staranja in medgeneracijskega sodelovanja, ali predstavijo projekte, ki povezujejo različne generacije ter spodbujajo aktivno staranje.

Na natečaj se lahko prijavi tako organizacije kot posamezniki in skupine posameznikov.

V vsaki kategoriji (fotografija, video in projekt) bomo izbrali enega zmagovalca in ga nagradili z denarno nagrado v višini 200 evrov bruto.

Rok za prijavo je 14. september 2012!

Razpis in več informacij o evropskem letu je na voljo na www.eurodesk.si in www.ezd.si.

